

den for Svendborg Amts 3 die Valgkreds (S. A. Hansen) til Conseilspræsidenten.

(Forespørgselen findes i Tidenden Sp. 7038).

S. A. Hansen: Naar man i vore Dage nævner Fæstevæsenet, har strax Enhver, som hører det, en Følelse af, at det ikke blot er en vanffelig og vigtig Sag, men tillige en Sag, der, saalænge vi have haft repræsentative Forsamlinger her i Landet, har beffjæstiget disse meer eller mindre, men altid alvorligt. Allerede i den første repræsentative Forsamling, vi havde i Mæret 1835, blev Sagen reist, og den har siden uafbrudt beffjæstiget ikke alene disse Forsamlinger, men Publicum i det Hele taget, navnlig den store Deel af Statsborgerne, som falder ind under dette Forhold. Sagen har til de forskjellige Tider staaet meget forskjelligt. I de første Aar, da den kom frem, vakte den ikke stort Røre; man forberedte sig kun fra begge Sider, men navnlig i Mærene 1840—48 vakte den et meget betydeligt Røre saavel i Stænderforsamlingerne som i Landet udenfor samme. Den vakte et saa betydeligt Røre, at den øverste Politimagt her i Landet fandt det rigtigt og nødvendigt at skride ind med strenge Forbud i den Anledning, saa strenge at t. Ex. 2 Mænd fra 2 forskjellige Sogne ikke maatte tale sammen om denne Sag uden Politiets Tilladelse. Egeledes fandt Regjeringen det nødvendigt at udstede en kongelig Resolution, hvori der erklæredes, at Hans Majestæt med allerhøieste Mishag saae hen til disse Bestræbelser og aldrig nogensinde vilde gaae ind paa at opfylde, hvad de vedkommende Andragender gif ud paa, da dette vilde være Indgreb i Eiendomsretten; men da de lykkelige Aar 1848—49 kom, saae vi, at den samme Mand, der tidligere havde staaet i Spidsen for Modstanden, og som havde været med at underskrive det kongelige Rescript, hvorefter disse Andragender ikke nogensinde vilde kunne fremmes, pludselig traadte op og sagde som Indenrigsminister, at den daværende Regjering erkjendte Nødvendigheden af, at denne Sag kom til en Af-

gjørelse. Saaledes virkede Mæret 1848 paa den Mand, der tidligere havde været den meest afgjorte Modstander af Sagen. Der blev af Regjeringen nedsat en Commission for at afgive Betænkning navnlig ogsaa over denne Sag, og Regjeringen gav Løfte om at ville forelægge et Lovforslag sigtende til en Aflysning af Fæstevæsenet. Efterhaanden kom imidlertid Reactionen op igjen, og jo mere den vorede, jo flere Forandringer der kom i Ministerierne, desto større blev igjen Modstanden imod denne Sag, saaledes at den tilsidst ogsaa under vor constitutionelle Forfatning og imod Folkethingets store Fleertals Villie og Beslutning blev skudt ud i en fjern Fremtid. Vanffeligheden ved at føre den Sag videre bragte dem, der nærmest arbejdede for den, til i Forbindelse med adskillige Andre at foreslaae og at vedtage en Lov, som indførte Reformer i selve Fæstevæsenet, og disse Forsøg endte med Loven af 19de Februar 1861, der borttog nogle af de største Pletter paa Fæstelovgivningen, som der dengang fandtes, navnlig borttog den en Deel af det Hasarderende, der tidligere var ved dette Forhold. Vi havde nu haabet, at Loven af 19de Februar 1861 kunde have været en Slutsteen paa Sagen, saaledes at de, der ønskede fremdeles at beholde deres Fæstegods, vilde bortfæste efter denne Lovs Bestemmelser, medens Andre vilde benytte det Privilegium, der var givet i denne Lov, til at sælge deres Godser til Fæsterne, efterhaanden som det var muligt; men det viste sig, at den første og væsentligste Frugt af denne Lov var den, at de, der vilde beholde deres Fæstegods, gif en ganske anden Bet, idet de nemlig opgave at fæste det bort efter denne Lov, hvorefter de opsogte en gammel Bestemmelse af 1792, der gav Tilladelse til at bortforpakte paa 50 Aar. Derefter blev denne Overdragelsesmaade den moderne, idet man paa de fleste Godser, tør jeg vel sige, søgte at undgaae at fæste bort efter den Forfatning, hvori Fæstevæsenet var kommet til at staae ved Loven af 19de Februar 1861. Det viste sig altsaa, at hvad man havde haabet paa, nemlig, enten at beholde Fæstevæsenet i en Skikkelse, der var taalelig, eller at bevirke Overgang til Selveiendom, for største Delen